

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Meyeri S. Literarum Doct. & Prof. Uxor
Christiana Sive De Conjugio Inter Duos Deque Incestu Et
Divortiis, Dissertationes Tres**

Meier, Johannes

Amstelædami, 1688

Cap. IV. An eodem modo se habeat Creatio monogamica hominis &
brutorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40272

concernentia. Doceat nunc Athanasius, Deum pariter antiquissimo illi instituto Gen. 11. 24. derogatum voluisse, & polygamiam mandasse. Sed vero sicut hisce festis divino jussu institutis, accefferunt alia nonnulla, ab hominibus introducta, quales fuerunt dies quidam jejuniorum, quarti, quinti, septimi & decimi mensis Zach. vii. 3. 4. 5. Cap. viii. 18. 19. similiter festum Purim Esth. 1. x. & templi encaniorum 1 Maccab. iv. 59. Joh. x. 22. quæ omnia humano consilio cœperunt: ita Polygamia ab hominibus introducta. Hæc de ordine Mosaicæ narrationis, & institutione tanquam norma conjugii, sufficiant.

CAPUT IV.

An eodem modo se habeat creatio monogamica hominis & brutorum.

I. **M** Iffis argutiolis Ath. Vincentii ad tempus instituti conjugii, & seriem Mosaicæ narrationis, protinus nos ad Theophili argumentum, ab animalibus petitum, examinandum componimus, quo persuasum nobis vult, Polygamiam divinæ creationi seu primæ institutioni non repugnare. Ita enim infit Thesi xvi. Sicut in quovis genere animalium par & par Deus creavit, ipse vero non prohibuit, quo minus masculus ex. gr. aries cum pluribus ovibus misceatur; ita Deus in genere quidem humano, etiam primitus par creavit, ipsi vero, quod displiceat, quando unus maritus cum pluribus uxoribus consentiat, nuptiam legitur. Sufficit quidem ad conjugium, ut ad amicitiam ad minimum duo, ad collegium tres, nil vero prohibet, quo minus in conjugio, in amicitia, in collegio, possint esse plures. Eadem alia occasione repetit Thesibus LIX. LX. LXI.

II. Athanasius Theophili mentem fusius exponens ita ratiocinatur: si creatio paris facit universalem legem, ex qua monogamia exclusiva possit probari, non tantum Polygamia humana, sed & brutalis erit contra primam creationem, adeoque peccarent plerique patresfamilias contra creationem, quando ariet, hædo, gallo, plures oves, capras, gallinas admittunt, & propter abusum hunc creaturarum, gementium ad Deum, juxta Paulum (Rom. viii.) grave judicium in die pantocritico necesse haberent (quæ etiam verba Theophili Th. LIX.) Vim ergo argumenti non esse in

in comparatione bestiarum & hominum, subjungit Athanasius, quam tamen dein satis prolixam instituit, sed in paritate, seu in eodem modo se habente creatione monogamica.

III. Quamvis hæc magnifice primo intuitu dicta videantur, & prima specie se commendent, propius tamen considerata evanescent. Recte Seneca *de beneficiis lib. 11. Aliquis ea animalia comparat nobis, quorum potestas penes nos est? quicquid nobis negatum est, dari non potuit.* Ideoque tales vocat iniquos æstimatores fortis humanæ. Simile enim hic admodum dissimile esse, e superioribus satis est manifestum. Quandoquidem Naturæ Auctor, dato præcepto multiplicationis, sive benedictione tam brutis, quam hominibus concessa, clarioribus verbis conjugium instituit, & speciali legē creaturas rationales circumscripsit, qua unus mas uni tantum fœminæ potestatem sui corporis faceret Gen. I 1.24. *Num ita Deo cura sunt boves?* merito hic cum Apostolo interrogare liceat I Cor. IX. 9. lex propter nos omnino hoc dicit, propter nos hoc scriptum est. Hanc curam & providentiam, ne promiscua esset conjunctio, Deus, prudentis ad instar hortulani, plantis adhibet optimis. Ideoque aliis operibus, solo nutu & verbo productis, homo solus tanquam majoris momenti opus communi S. S. Trinitatis consilio & voluntate, & plastis quasi manu factus est & formatus. *Sohar in Num. col. 403. Explicatio elegans dicti illius Sapientum: Tres sociari in producendo homine, Deum nempe cum patre & matre Gen. 1. 26.*

IV. Deinde si quis propius expendat primam creationem, facile perspiciet, non eodem modo se habere creationem monogamicam hominis & brutorum, quia nondum probatum, bina vel paria in omni animantium genere, quemadmodum cum homine accidit, esse condita. De piscibus saltem contrarium habemus, quod nempe in magna copia sint producti Gen. I. 20. 21. *ישרצו המים aqua copiose producant*, sive scaturiant, verminent, & magno numero effundant pisces. Quemadmodum R. D. Kimchi in *Hebr. Lexico* hanc vim vocis observat, quod *הולדה עם הרבה* generationem in multitudine significet, quam Chaldæi paraphrastæ Onkelos & Pseudo-Jonathan verbo *ערוץ eructavit*, expresserunt. Etiam si R. Jannai, Jarchius & Bechai ex hac voce *שיר* Exod. I. 7, recurrente, probare nequeant, inter Israelitas, qui reptilium instar quasi verminantes leguntur multiplicati, sex eodem partu edi-

tos esse, hoc tamen certum, novo ac insolito modo propagatos, atque gemellos pluresve una vice genitos juxta AbenEfram, quia paucos intra annos ad tantum numerum excrefcere potuerunt.

V. Neque obscure ex pellibus animalium, ab Adamo procul dubio mactatorum, & in typum satisfactionis ac mortis Christi oblatoꝝ Gen. 111. 21. conjicere licet, reliqua terrestria animalia non tantum bina, sed plura esse condita. Singularem modo pelles esse conditas, non fit verisimile. Nunquam enim miraculum ponendum sine necessitate, recte monet Tostatus Abulensis, quamvis de sacrificio non cogitet, occisa tamen animalia judicat, ut eis pelles detraherentur. Aug. Tornielus in annalibus dictas tunicas non immediate a Deo factas, sed ab ipsismet, Adamo & Heva fabrefactas opinatur, Deo inspirante & docente, occisis & decorticatis animalibus, ut se mortales esse recordarentur, & similes jumentis factos. In quam sententiam Cl. Morus etiam propendet *Cabb. Mor. C. 111. & Defens. Cabb. Mor. C. 111.* Divinam Sapientiam tunicis ex pellibus ferarum confectis primos parentes induisse & increpasse dicendo: apagete nunc ambo, pecudum ignobile par. Ut ita Adami, cujus voluntas & affectus ad brutalem vitam ferebantur, contumelia fuerit significata. Nosram tamen conjecturam Abelis & Kaini factum confirmat Gen. 1v. Ab omnibus, qui Scripturam vel a primo limine salutarunt, intelligitur Abelem & Cainum (Adami forte vestigiis insistentes) victimas obtulisse, ait Celeber. Spencerus *de Leg. Hebr. Rit. Lib. 111. Diff. 11. C. 1v.* quas tamen ille non lege aut revelatione divina motos, sed ex mero suo arbitrio & rationis ductu, obtulisse contendit. Illis igitur cæsis ab Adamo animalibus, vel uno saltem destructo, aliud extitisse oportuit par ejusdem generis, ne illud interiret, quod mihi hic erat demonstrandum. Sed dispar erat ratio speciei humanæ, in qua duos tantum creatos esse, scriptum est, apud quos mutuus amor naturali consanguinitatis vinculo colligandus erat.

VI. Postremo posito, non dato, bina tantum esse creata animalia, de quo tamen nihil extat, nisi quod *secundum species suas* (Addit Pseudo-Jonathan *mundas & immundas*,) producta legantur, quod de distinctione sexus, vel potius, quia plantis etiam tribuitur, de speciebus distinctis est intelligendum; quid hoc ad hominem, summi opificis manu singulari modo formatum, & artificiose

tificiose confectum? Aliam enim disparitatis rationem ostendit formatio Evæ, ex costa Adami, unde ipse collegit, esse illam sociam carnem de carne sua, & os de ossibus suis, sicut *mulier ex viro* esse dicitur 1 Cor. xi. 8. ideoque illi erat adhærendum. Ubi id dicitur de brutis? an eorum par una erat caro & unum os? Huic mex causæ non leve momentum adferunt Doctores Hebræi. Optime *Gemara Babylon. Sanhedr. c. vii. f. 58. i.* והיו לבשר אחד כי שנעשן שאין נעשן בשר אחד Erunt in carnem unam (*Gen. 11. 24.*) *idem est ac si dicat, qui sunt caro una; unde excipiuntur jumenta & fera, qua nequaquam una sunt caro.* Quod suo calculo comprobatur Majemon. *Hilch. Melach. c. ix.* והיו לבשר אחד להוציא בהמה חיה ועוף שאין הוא והם בשר אחד *Verba illa, erunt in carnem unam, adduntur ad excipiendum jumentum, feram, volucrem, quoniam horum animalium & hujus caro una non est.* Quibus persimilia tradidit Abarbenel *in Pent. f. 28. 4. 29. i.* *Evam appellatam a viro, quia membrum e membris ejus.* Deum multos asinos, multos equos, multos pisces simul produxisse, non abs re arbitratur Abulensis, unicum autem individuum naturæ humanæ, scilicet virum, fuisse totale primum principium naturale omnium individuorum speciei humanæ, etiam ipsius mulieris principium materiale, ut cognoscens foeminam ex se sumptam diligeret tanquam seipsum.

VII. Non est ergo, quod metuat Athanasius, ne peccaturi sint patresfamilias contra creationem, quando uni hædo plures oves, uni gallo plures gallinas admittunt, neque tamen uni viro plures mulieres concedunt: siquidem dispares eatenus brutis homines sunt, quibus id interdictum. In eo potius peccare videntur mortales, quod non contenti simplici naturæ cursu, cum Ana, qui primus mulos invenisse, vel procurasse, vel saltem progenitos observasse creditur *Gen. xxxv. 1. 24.* mixturas diversarum specierum excogitent, quarum commixtio populo Dei interdicta *Lev. xix. 19.* לא תרביע בבהמתך *pecus tuam non promiscue concumbere facies.* Sive cum Josepho, Philone, Maymonide, Talmudicis, aliisque, vocem pecoris latissime sumas, sive cum *LXX.* quorum versionem approbat Cl. Spencerus *de Leg. Hebr. Rit. lib. 11. c. xx.* animalia domestica, jugum subire solita, intelligas, heterogeneorum mistura, hominum vitio & ingenio facta, hac lege prohibetur. Quia, notante Bechai *in legem fol. 143. i.* *negatur creatio; vel accusatur Deus, quasi non absolvisset creationem,*

nem, neque omnia perfecisset, cum aliquid humana ratione addendum foret. Nec satis causæ datur, cur hæc atque id genus alia solis Israelitis vetita, quamvis huic præcepto mera ceremonialia conjungantur, sicut per totum caput diversa miscentur præcepta; quemadmodum Act. xv. 20. plurimi interpretes legis moralis & ceremonialis interdicta commisceri volunt.

VIII. Confundi nolebat Deus animalium species, sed ordinem, quo creata sunt, conservari jussit, ne homines talia curantes & spectantes, similia imitarentur. Ideoque hanc legem illicitam etiam fuisse Noachidis, R. Eliezer in *Gemara Babyl. Massechet Sanhed. c. vii. f. 59.* & Maym. *hilch. Melach. c. x.* unanimiter statuunt, quibus assentitur Philo *lib. de creat. princ.* docens tales *Naturalis contra justitiam e medio tollere.* Idem Aristoteles ex jure naturali didicerat, ut animalia ejusdem generis secundum naturam coirent l. 11. *de Gen. c. vii.* Ideoque Cl. Hottingerus istam legem ex R. Levi Barzel. adducens hanc addit stricturam; ratio præcepti est, ut omnia primo creatoris ordini, quo perfectioni creaturæ consultum voluit, respondeant. Vid. *Juris Hebr. Leg. CCXLIX.* Falluntur ergo meo judicio, qui Mosis interdictum de admittendis heterogeneis ad literam intelligi negant. Quamvis enim foetus, qui ex illis nascebatur, ad usum fuerit concessus Israelitis, teste Maymonide, copulare tamen ea nefas fuit. Nusquam autem animalium ejusdem speciei commixtionem interdictam esse legimus. Sed vero Deus ab hominibus rationem exiget, quod bruta nimis continuisque laboribus & oneribus, vel pabuli subtractione, vel alio quovis modo crucient & affligant, contra Exod. xxiii. 5. Deut. xxii. 6. xxv. 4. Prov. xii. 10. atque creaturis, Dei gloriæ hominumque commodo destinatis, ad cupiditatem & libidinem abutantur, quæ vanitas illa, sub qua *gemit* quasi angustiam sentiens Rom. viii. 19. & sq. Vocem enim *κτίσις creatura*, cum Augustino, Cajetano, Ligtfooto, Knatchbull, non ad gentes restringendam, sed ad omnia, quibus Deus maledixit, propter hominum peccata Gen. i. 11. extendendam esse, judicamus.

IX. Haud ægre largimur Theophilo, non tantum inter duos, sed & plures intercedere posse amicitiam, quod eidem thesi xvi. inferere voluit, quia aliæ sunt leges amicitiae, conjugii aliæ. Nulla est amicitia aut sodalitas, quæ cum conjugio honesto, fidei,

deli, concordique sit comparanda, testatur Grotius ad Sirac. xxxvi. 23. Neque enim amicus propter amicum deserere tenetur patrem & matrem, & adhærere amico; neque diminuitur amicitia, si secundus aut tertius amicus adsciscatur, sicut mulieri aliquid derogatur, si maritus plures sibi jungat mulieres. Si tamen amicitia vel fœdus duos inter instituat, exemplo Davidis & Jonathanis 1 Sam. xviii. 2. xx. 39. 41. 42. plures non admittuntur, & firmiorem esse amicitiam inter paucos, quam plures, Athanasius negare non audeat p. 174. Ecclesiastes meliores dicit duos quam unum cap. iv. 9. Ego facile existimarim cum Aristotele, amicum neminem multis esse posse; adeo quæ amicitia exempla proponuntur, de duobus tantum meminerunt, ut Orestis & Pyladis, Damonis & Pythiæ, Nisi & Euryali, Thesei & Pirithoi, Achillis & Patrocli, quos Dion Chrysostomus *Oratione LXXIV. ἡμιθέος semideos* vocat. De quibus Hom. *Odyss.* l. iv. Ovid. l. iii. *Pontic. eleg.* 2. iv. *Tristium, eleg.* 4. Horat. l. iii. *Carm.* Ut ut nonnulla fabulosa videantur. Sic Menelaus multis quidem amicus fuit, uni tamen maxime omnium fuit talis, nimirum Ulyssis vere & integre amicus, quod docet aliorum casus obliviscendo, Ulyssis nunquam. Hinc proverbium Anglicanum durabilem amicitiam comparat *annulo finem non habenti*. Neque peccat contra charitatis legem, qui omnes homines eodem amicitia loco non habet, sed selectum amicorum facit, ad quos fructus benevolentia suæ vult pervenire, neque reliquos tamen oderit, sed communi charitate prosequatur. Deus in V. T. unum populum Israeliticum, missis aliis, in fœdus recipiens, satis significavit, se nolle habere plures, ideoque plures esse non poterant fœderati Dei, quia Israelis, sive Ecclesie solius, sponsus & maritus erat Dominus Esa. l. v. 1. & seqq. conf. 4. Esdr. v. 26. 27. c. vi. 58.

X. Idem de *collegio* sentiendum, quod est legitima non tantum trium, sed & plurium personarum consociatio. Quemadmodum apud Judæos collegia erant instituta, Triumvirale, Viginti triumvirale, Septuagintauniusvirale, de quibus consulesis Talmudicos in *Sanhedrin*, & Seldenum de *Synedriis*. Apostolorum erat duodecimvirale, & discipulorum septuaginta virale. Quæ collegia augeri minui non poterant absque auctoritate & arbitrio eorum, a quibus dependebant. Collegio Electorum Septemvirali post Fridericum I. moribus introducto, & postmodum

dum a Carolo IV. lege confirmato, quod Celeb. Politicus, Her. Conringius *Exerc. v. de Rep. Imp. Germ.* egregie demonstravit, accessit per Instrumentum pacis Octavus; si Imperio Romano visum fuerit, accedere possunt plures. Nullo autem Instrumento Deus conjugium trium, vel septem, vel viginti trium, vel septuaginta personarum instituit. Quamvis præceperit vel permiserit Pseudo-propheta Muhammed homo, libidinosissimus, *Alk. Sur. VIII.* qui præter concubinas, teste Abulfarajo p. 14. septendecim, juxta Abulfedam, aliosque, quindecim, juxta alios, plures quam viginti uxores habuit. Si vero lex lata sit, quod duo debeant esse una caro, futuro *¶ Erunt* pro imperativo posito, ut supra probavimus, quemadmodum Romanis legibus duo consules creati, *bini sunt*; regio imperio duo *sunt* Cic. I. III. *de leg. §. 7. 8. 9.* qui possint esse plures, salva hac lege & institutione, non video.

CAPUT V.

Quæ & qualis comparatio hominum cum brutis admittenda.

His præmissis, Athanasius Vincentius prolixam inter homines & bestias comparationem instituit, ut polygamiam creationi conformem esse evincat, sicut ei non repugnat conjunctio unius bestię cum pluribus. Tametsi nugarum congerie lectores onerare piget, nonnulla tamen, quæ adducere sibi visus est, tanquam magna munimenta, diluere operæ pretium erit. Primo quidem discursum instituit, quo ipso jugulum petit suæ causæ, quando p. 102. animalia, quorum foeminae alendis pullis sufficiunt, vagam quidem venerem sectari, & promiscua libidine uti, alia vero, quorum foeminae solæ huic operi sufficere non possunt, matrimonium quodammodo imitari, demonstrat; quemadmodum videmus, omnium fere avium mares uni foeminae adhærere, & foeminas uni mari, atque inter eas esse matrimonii simulachrum. Si hæc, inquit, indigentia inter aves maris & foeminae conjunctionem necessariam flagitavit, quidni & propter eandem rationem inter homines matrimonium perpetuum voluit esse natura? Quod auctoritate Thomæ confirmat, maximam esse determinationem masculi ad foeminam asserentis l. IV. *Sent. dist. 26. q. 1.* Eadem repetit p. 337. 338. Optime. Hominum ergo mares perpetuo